

Piraattipuolueen vaaliohjelma kunnallisvaaleissa 2012

Hyväksytty Piraattipuolueen kokouksessa Vantaalla 31.3.2012.

Avoimuus, oikeusturva ja demokratia

Piraattipuolue haluaa suljetut ovet auki. Kuntien päätöksenteosta on saatava helposti tietoa jo valmisteluvaiheessa. Avoimuuden perusteiden on oltava kunnossa jokaisessa kunnassa. Kuntien on myös tiedotettava toiminnastaan ja päätöksistään paremmin.

Tietoyhteiskunnan kehityksen minimivaatimuksena pitäisi olla verkkopalvelu, esimerkiksi kunnan omat verkkosivut, josta löytyy kaikkien keskeisten päätöksentekuelinten käsittelyssä olevista asioista tiedot ja päätökset, kunnalliset kuulutukset ja ilmoitukset, ja jonka kautta esimerkiksi kunnanvaltuustojen istuntojen seuraaminen suorana lähetyksenä voisi olla mahdollista. Myös päättäjien ja kuntalaisten välistä yhteydenpitoa tulee edistää erilaisten sähköisten palvelujen avulla.

Kuntien on järjestettävä paremmat mahdollisuudet kansalaisyhteiskunnan ja kunnan hallinnon yhteistyölle. Kansalaisjärjestöt, yritykset ja muut paikalliset toimijat on otettava vahvasti mukaan päätöksentekoon, esimerkiksi säännöllisen yhteydenpidon ja keskustelutilaisuuksien kautta. Kuntalaisten tulee voida äänestää kuntaliitoksista ja muista perustavanlaatuisista muutoksista. Eri vaihtoehtojen vaikutuksista kuntalaisten elämään on tuotava riittävästi ja tasapuolisesti tietoa äänestämisen tueksi.

Oikeus yksityisyyteen on perustuslaissa turvattu kansanvallan tärkeä kulmakivi, johon nojaavat kaikki tärkeinä pitämämme vapaudet. Yksityisyyden loukkaukset merkitsevät tunkeutumista ihmisyyden ydinalueille: ajatuksiin, mielipiteisiin, vakaumuksiin, ihmissuhteisiin ja elintapoihin. Yksityisyyden suojan rikkomista koulussa tai työpaikalla ei voida hyväksyä. Oppilaiden tai työntekijöiden sähköisen viestinnän valvonta kohdistuu helposti myös niihin täysin ulkopuolisiin, joihin he ovat yhteyksissä.

Toimivat palvelut

Kunnan tärkein tehtävä on huolehtia siitä, että lakisääteiset palvelut hoidetaan asianmukaisesti ja lain edellyttämällä tavalla. Muita toimintoja voidaan vähentää näiden toimintojen turvaamiseksi. Hyvään hallintotapaan ja eettisiin toimintatapoihin on kiinnitettävä huomiota. Jokaisen on saatava oikeudenmukainen kohtelu. Valitus- ja selvitysmekanismia on kehitettävä tältä osin ja niiden käytöstä on tehtävä helppoa esimerkiksi kunnan verkkopalveluiden kautta. Peruspalvelujen järjestämisessä ei pidä olla ideologisia esteitä. Tärkeää ei ole se, onko ratkaisu vasemmistolainen tai oikeistolainen, vaan se, että se toimii.

Kirjastotoiminnassa on huolehdittava, että sama avoimen tiedon idea, joka oli yleisten kirjastojen perustamisen taustalla, toteutuu myös tietoyhteiskunnassa. Digitaalisten kopioiden jakelu ei saa jäädä pelkästään kaupallisten toimijoiden varaan. Kirjastojen on hankittava myös enemmän vapaasti lisensoituja teoksia valikoimiinsa. Kirjastojen luonnollinen tehtävä tietoyhteiskunnassa on toimia laillisten ja ilmaisten digitaalisten kopioiden jakelupaikkoina. Kirjastojen on pyrittävä tekemään kustantajien ja julkaisijoiden kanssa sellaisia sopimuksia, että teokset voidaan laittaa kopioitavaksi kirjaston verkkopalveluun. Erityisen tärkeää tämä olisi tietokirjojen saatavuuden parantamiseksi. Digitaaliset kopiot eivät voi loppua kesken.

Kulttuuritoiminnassa kunnan pitää tukea ja edistää avoimesti lisensoitua kulttuuritarjontaa. Kunnan työntekijöiden työtehtävissään laatimat teokset ja tietokannat on julkaistava levittämisen ja uudelleenkäytön sallivalla lisenssillä. Kunnan tukemassa orkesteri-, teatteri- ja taidenäyttelytoiminnassa on pyrittävä myös esitysten ja teosten ilmaiseen jakeluun verkon kautta. On kohtuullista, että kuntalaiset saavat nauttia mahdollisimman vapaasti teoksista, joita on rahoitettu tai joiden esittämistä on tuettu kuntalaisten verovarjoilla.

Koulut eivät saa jäädä jälkeen muun yhteiskunnan kehityksestä. Opetussuunnitelmia ja opetusmenetelmiä tulee jatkuvasti arvioida ja ajanmukaistaa. Tämä ei tarkoita ainoastaan teknologisia muutoksia ja verkkomateriaalien hyödyntämistä, vaan myös nykyistä enemmän oman ajattelun ja tiedonhaun painottamista, jolloin asioiden ulkoopettelu vähenee. Samalla painopiste siirtyy kokeisiin päättämisestä syvällisempään ymmärtämiseen. Julkisella rahoituksella tuotetut oppimateriaalit pitää julkaista avoimella lisenssillä. Sähköisten materiaalien tuottamisen ei pidä olla pelkästään opettajan tehtävä.

Tietoyhteiskunta

Tietojärjestelmät ovat nykyään yksi keskeisimmistä kysymyksistä minkä tahansa alan toiminnassa esimerkiksi kustannusten säästämisen ja tehokkuuden lisäämisen kannalta. Valitettavasti liian monet kuntien ohjelmistohankkeet menevät pieleen. Kuntien on tehtävä järjestelmähankkeissaan yhteistyötä ja otettava tavoitteeksi tiedon sujuva siirtäminen palvelusta toiseen avoimien rajapintojen ja tiedostomuotojen avulla.

Yhä useampi valtion ja kunnan palvelu siirtyy verkkoon. Kuntien tulee tarjota pääsy näihin palveluihin kaikille asukkailleen – myös niille, joilla ei ole mahdollisuutta verkkoyhteyteen tai tietokoneeseen. Oppilaitoksissa, kirjastoissa ja virastoissa tarjottavia verkkoyhteyksiä ei pidä sensuroida, eikä niiden käyttöä pidä perusteettomasti rajoittaa. Kirjastoissa tulisi olla kaikille avoin langaton nettiyhteys sekä yleisökäytössä olevia tietokoneita, joilla tapahtuvaa verkon käyttöä ei rajoiteta eikä tarkkailla.

Kuntien tulee rakentaa omaa kuiturunkoverkkoaan erityisesti viemäröinti-, sähkö- ja muiden kaivaustöiden ohessa, sekä kartoittaa mahdollisuutta jatkorakentaa kattava kuituverkko. Tietoverkko on vastaavaa perusinfrastruktuuria kuin vesijohdot tai tieverkko ja sen toimivuus ja kattavuus on perusedellytys monille kunnallisille palveluille, etätyöskentelylle ja arkipäiväisten asioiden hoidolle.

Yksinkertaisilla arjen käytäntöjen uudistamisilla, nykyaikaisemmalla kokoustekniikalla ja tietotekniikan tehokkaammalla hyödyntämisellä voidaan vielä saavuttaa huomattavia säästöjä sekä helpottaa kuntalaisten asioimista verkon välityksellä. Paperiton toimisto helpottaa erilaisten tietojärjestelmien käyttöönottoa, mahdollistaa haluttujen osioiden avaamisen julkisesti tarkasteltavaksi. Etätyöskentelyn avulla voidaan myös vähentää tarvetta liikkua kodin ja eri toimipisteiden välillä.